

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ה'

1. עד עתה למדנו מקור לעשה דוחה לא תעשה' דווקא לתנא דבי ר' ישמעאל שיצמר ופשתים מיותר. לרבנן החולקים מנין שעשה דוחה לא תעשה? להו"א א': 'ראשו' שנכתב בפרשת תגלחת מצורע הוא עשה שדוחה לא תעשה של "לא תקיפו פאת ראשכם" [וסבר תנא זה שהקפת כל הראש שמה הקפה ולא אומרים שקפידת התורה רק כשמגלח הפאה תוך השארת שאר השערות] ומכאן למדו לכל התורה. **ויש לפרוץ:** דווקא לאו של הקפה שאינו שוה לכל - שנוהג רק בגברים נדחה. אבל לאו של אחות אשה שנוהג אף בנשים יתכן שלא נדחה.

להו"א ב': כהן מצורע, מגלח 'זקנו' - עשה שדוחה לא תעשה של 'ופאת זקנם לא יגלחו'. וכיון ש'ראשו' כבר מלמד ללאו שאינו שוה בכל, תנהו ענין את 'זקנו' ללמד בלאו השוה בכל. **ונדחה:** שהיה הו"א שחמורים כהנים הואיל ויש עליהם איסורים יתרים, לא ידחה העשה אפילו לאו שאינו שוה בכל, ולפיכך נצרך הזקנו לענין זה.

להו"א ג': לתנא אחר, 'ראשו' הוא עשה, שבנזיר מצורע, ידחה את הלא תעשה של 'תער לא יעבור על ראשו' ומכאן לשאר לאוין. **ויש לפרוץ:** בנזיר מצורע יש צד קל שכן יכול להשאל על נזירותו, וכיצד נדע שידחו לאוין שאינם יכולים להעקר. **ראיה שאין ללמוד מנזיר:** שהרי קיימא לן, אין עשה דוחה לא תעשה ועשה, ולא לומדים מנזיר שידחה [בנזיר יש אף עשה של 'קדוש יהיה'].

למסקנא: אף לחכמים למדים מהעשה דוחה לא תעשה שבציצית. וכפי שיבואר בתשובה הבאה.

2. איזו מילה מיותרת לדעת רבנן שעל ידה נלמד עשה דציצית דוחה לא תעשה דכלאים?

א. מכך שנכתב 'גדילים' ולא נכתב 'ציצית'.

ונדחה: 'גדילים' נצרך ללמד את מספר החוטמים: גדיל - שנים, גדילים - ארבעה, [חלקו גדיל וחלקו פתיל מתוכו]

ב. 'לא תלבש שעטנז צמר ופשתים' מדוע נוסף המילה 'יחדו' בהכרח לדרשה.

ונדחה: 'יחדו' נצרך לתופר בגד בשתי תחיבות של מחט נחשב איסור, אבל תחיבה אחת אינה חיבור של איסור.

ג. ראוי היה שיאמר 'לא תלבש צמר ופשתים יחדו' ומדוע נצרך 'שעטנז' בהכרח לדרשה.

ונדחה: 'שעטנז' נצרך ללמד שאין איסור עד שיהא 'שוע טווי ונוח' - מוחלק טווי וארוג.

למסקנא מעצם הייתור של 'שעטנז' ואת הדין של 'שוע טווי ונוח' לומדים מכך שלא נכתב לשון 'כלאים' אלא לשון 'שעטנז'.

3. מהיכן לומדים שעשה דוחה אף לא תעשה שיש בו כרת? [שאלה זו היא חלק מסוגיית הגמרא בדפים הבאים, בתשובה זו מובא מהיכן אין ללמוד]

אין ללמוד ממילה שדוחה לא תעשה של שבת שיש בו כרת, כיון שבמילה יש צד חמור שכן נכרתו עליה שלש עשרה בריתות.

אין ללמוד מקרבן מפסח שדוחה לא תעשה של 'שבת', כיון שפסח הוא עשה חמור שיש כרת למי שמבטלו.

אין ללמוד מתמיד שדוחה שבת, כיון שהוא תדיר.

אין ללמוד ממילה ופסח יחד, שכן יש כרת על ביטולם.

אין ללמוד מפסח ותמיד יחד, שכן הם צורך גבוה.

אין ללמוד ממילה ותמיד שכן הם מצוות שנהגו קודם מ"ת. ואלויבא דמ"ד עולה שהקריבו במדבר - עולת תמיד. ומטעם זה אין ללמוד משלשתם.